

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' לך לך ט' מרחשון תש"פ

החברותא בטען פנימי לחברים גליון מס 620

פנינים יקרים

ויאמר ה' אל אברם לך לך וגו' (יב, א) הכלל כאשר אדם בורח מן השונא, אז הוא בורח אל מקום אשר ימצא להמלט את נפשו אפילו אם יצטרך אח"כ להיות נע וגד בארץ אחרת. אבל בעניינינו שאברהם היה נרדף מן נמרוד הרשע (עיין בר"ד לח, יט) שמא תאמר שהיה אברם נע וגד בארץ אחרת קמ"ל לך לך - לך אל מקומך ארץ ישראל.

ויאמר ה' אל אברם לך לך וגו' (יב, א) כפלות הלשון לך לך וכן לך אל ארץ המוריה (להלן כב, ב) וכן שלח לך (במדבר יג, כ) כפלות זו בשביל שהדבור של השי"ת עושה רושם והכפלות כדי שישאר הבחירה נאמר לך דהיינו לדעתך הרצונית.

ויאמר ה' אל אברם לך לך וגו' (יב, א) פרש"י להנאתך ולטובתך עכ"ל, ונראה שיש בכוונת האמירה להגדיל את הנסיון. כי קשה יותר לאדם לעשות דבר שיש בו הנאה שיהיה הכוונה רק לקיים מצות הבורא יתב"ש ולא להנאתו. ואעפ"כ עשהו אברהם אבינו רק כדי לקיים את מצות השי"ת כנ"ל. (חדושי הרי"ם)

ויאמר ה' אל אברם לך לך וגו' (יב, א) פרש"י להנאתך ולטובתך עכ"ל. הדיוק בדברי רש"י כי אברהם שיבר את חומרו ונזדכך כל כך אשר לא היה יכול להנות מזה העולם כלום. כך שלגבי אברהם זה שהיה מוכרח לכוין להנאתו וטובתו וכו' היה נחשב לאחד מעשרה הנסיונות וד"ל. (צמח דוד)

ויאמר ה' אל אברם לך לך וגו' (יב, א) פרש"י ועוד שאודיע טבעך בעולם עכ"ל. הלשון טבעך מלמדנו כי עיקר עבודת האדם להיות נכנע לקדושה ולהמשך אחר הטוב. וזהו שאודיע טבעך - שנעשה טבע אצלך לעשות טוב ולהכניע יצה"ר בעולם.

לך לך מארצך וגו' (יב, א) אף כי אין זה עיקר מקומו. מכל מקום נאמר "מארצך". כי כל זמן שהיה שם היה הוא עיקר המקום כמו שאמרו כשהצדיק בעיר הוא הודה זיוה דהמקום טפל אליו ונקרא ארצו.

(שפת אמת)

אל הארץ אשר אראך (יב, א) אברהם כאשר בא לארץ ישראל והיה שם רעב ראה כי כן הסיבה מן השי"ת שלא יהיו כאן. וזהו ויהי רעב בארץ, ראה והבין שלא ישאר כאן רק ילך לארץ אחרת נמצא שההליכה אל ארץ אחרת יהיה ג"כ חלק מרצון השי"ת.

אל הארץ אשר אראך (יב, א) יש לבאר על פי מה שכתב הכלי יקר כי לא נאמר וירא אליו ה' עד אחר כניסתו לארץ, כי חוץ לארץ לא היה כדאי להיות נראה אליו במראה רק קול דברים שמע ולא מראה עכ"ד, על פי זה מבואר אל הארץ אשר אראך מראות אלקים משא"כ כאן בחו"ל אין אתה רואה רק שומע.

(ישמח משה)

אל הארץ אשר אראך (יב, א) על דרך שאמרו חז"ל כל הדר בחו"ל דומה כמו שאין לו אלוקה כי שם ההשגחה נעלמת ואברהם צריך לדחוק עצמו להביט ולהשיג איזה ניצוץ. משא"כ בארץ ההשגחה מפורסמת. לזה אמר אל הארץ אשר אראך ואינך צריך לדחוק ולהביט...

ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך (יב, ב) פרש"י שהזקק לשלשה ברכות שהבטיחו על הבנים על הממון ועל השם עכ"ד. והנה בלא ההבטחה לא היה הנסיון גדול כל כך כמו שאינו נחשב כל שאר המצות לנסיונות אבל הנסיון היה בזה שהבטיח הקב"ה לו שלשה דברים גדולים. ובכ"ז לא היה לאברהם פניה מההבטחה הנ"ל ולא עשה רק משום ציווי השי"ת כאשר העיד עליו הכתוב וילך אברם כאשר דיבר אליו ה', דייקא בלבד. (ברית אברהם)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

האשק שיחת הרא"ש זיע"א פרשת וישב תשל"ב ה'בא ל'פס"ס ע"א.א.

ומאותם יהודים שעמדו בנסיון ועברו אותם
אנו צריכים ללמוד, כמו שהם עברו את
הנסיון והמשיכו הלאה כך אנו בעז"ה נעבור
את כל הנסיונות. אבל נסיונות מוכרחים
לעבור, כי כל הנסיונות הם תיקון לחטא עץ
הדעת שבו נפלנו מטה מטה ובגלל זה נשפך
כל כך הרבה דם, ואנו מוכרחים להעלות את
הניצוצות מכל נהרות הדם שנשפכו ע"י שאנו
נגיע לשלימות, ובחינת הגוף של אדם יהיה
בשלימות באותה בחינה כמו שהרבש"ע ברא
אותו קודם החטא - תוהו ובוהו, אמונה
פשוטה.

ואם אנו נאחז אחד בשני, ונלך כולנו יחד ולא
נשבר, ולא נפחד שמא ח"ו נשבר בכל בחינה
של נסיון שעובר עלינו במשך היום, רק נחיה
כולנו תחת הפחד של הסכנה שלא נאבד את
בחינת "כגמול עלי אמו", ונזכור ש"כל ימי
חייתי מתאוה מתי יבוא לידי ואקיימנה
ועכשיו שבא ולא אקיימנה", אז נגיע
לבחינת שלימות של צדיקים אמיתיים, ונזכה
לבחינת "כל ישראל יש להם (עכשיו) חלק
לעולם הבא", ונגיע לכך שהרבש"ע בעצמו

יתגלה. לא יצטרכו אז לגילוי מיוחד, כי עצם
המציאות אנו נהיה בשלימות זה גופא יהיה
הגילוי. הרבש"ע אינו חפץ להתגלות באופן
שיהיה "נהמא דכיסופא", הוא רוצה שכל אחד
יעבוד, וכולם ביחד "ברוב עם הדרת מלך",
וכש"עשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך
בלבב שלם" אז נגיע לבחינה של "גלה כבוד
מלכותך עלינו", ולכל השונאים תהיה מפלה
גמורה, ויהיה מחית עמלק, וכל כלל ישראל
יזכו ליהנות מהאורות של שבעת ימי
בראשית, הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו.
כי כל אחד במציאות שלו שהרבש"ע הוריד
אותו לעולם לתקן הוא יכול לזכות לזה
בשלימות אם רק יהיה עקשן ולא ישבר.
ואפילו רואה את עצמו ערום ועדיה מכל וכל,
גם אז לא ישבר, כי אם היצה"ר שהוא עוד
יותר ערום ממנו לא נשבר גם הוא לא צריך
להשבר. כי אין אנו חיים רק את הנשימה
הזאת. ואם נזכה בנשימה הזאת, נגיע להיסח
הדעת, ויתגלה כבוד מלכותו על כל העולם
כולו, ומשיח צדקנו יגאלנו.

שיחת א"י ר' אשר זיע"א אולב' שבי' של פסח תשל"ב ה'בא ל'פס"ס ע"א.א.

כאשר יהודי יוצא לרחוב, מוטל עליו להשמר
שלא יזוק, ולכן עליו להעלות את הרחוב.
באופן שהמצב של הרחוב יביא אותו לאחדות
עם כלל ישראל, ועיי' לאחדות הוי".
בפשטות הרחוב מביא את האדם לפירוד.

הרי הרחוב איננו באופן הראוי, ובשעה שאדם
יוצא לרחוב, מתוך שאינו מביט על עצמו ועל
מצבו הוא מביט על הרחוב בצורה שלילית,
ומזה נהיה פירוד. אמנם כאשר אדם רואה
את הנפילה שלו, ומבין שהנפילה מראה לו

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

שבעצם זהו היסוד שלו, יסוד הרע, ולבו נשבר בקרבו, ממילא הוא רואה את עצמו, בכל הרע שברחוב. ואז הוא לא מביט על הרחוב כמו דבר טרף. וכאשר הוא רואה ברחוב את עצמו וזה מתחיל לכאוב לו, לא יתכן שזה לא ישפר במשהו את הרחוב. הרחוב מעצמו לא יתעלה, הוא לא יכול להתעלות בכוחות עצמו, היות שאנו שקועים בתהום ואין לנו את החבל לעלות, כלומר: אין מי שיוציא את הרחוב משם.

הרבש"ע ברא את העולם תוהו ובוהו. דהיינו, הוא ברא את העולם כמות שהוא, עם כל חולשותיו. הוא ברא את הרחוב כזה. אבל הוא לא נברא בשביל שישאר כך. הוא נברא בכדי שממנו נכיר את הרבש"ע. כמו שנאמר "ומבשרי", איך אני יכול להחזיק מעמד בכזה רחוב, "אחזה אלוקה". אך כל זה הוא רק כאשר הרחוב מביא אותו לראות את חולשותיו של עצמו.

יהודים אומרים שכאשר מגיע הקיץ צריך להכין צידה-לדרך לפני שיוצאים לרחוב. הצידה-לדרך היא ההכרה שהחסרון של הרחוב זה אני. כל אחד בנפילות שלו הוא בבחינה של 'חרטה', כאשר החרטה והכאב עוזבים אותו יש לו שלוה. וכשהוא יוצא לרחוב, הוא לא זוכר שלפני רגע הוא בעצמו היה אותו דבר כמו הרחוב, הוא רק רואה את הרחוב ברעו, והוא מקלל. וכך הוא נהיה

נפרד. וכאשר יש פירוד מתבטל יחוד הוי". הרבש"ע הרי אוהב את הרחוב, בגלל שבנים הם לה' אלקים. אנו חושבים שהרחוב הם לא הבנים של הרבש"ע, או שהם נפרדים ממנו, אין אף נשמה שנפרדת ממנו, גם אלו שנפלו לעמקי הקליפות. כמו שדוד המלך אמר "גם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך" - ימין ה' עושה חיל.

אמנם כאשר הוא מקושר עמהם ואינו נפרד בזה הוא מקרב את הגאולה. הרבש"ע אינו יכול לצאת מן הגלות עד שיכלו כל הנשמות שבגוף. דהיינו שכל אחד יכיר בעצמו שהנשמה שלו מקושרת לגוף. כל אחד רוצה את התאוות, וכל אחד קשור לבחינה אחרת של תאוה. וכשהאדם מכיר בכך, וחי בהכרה הזו שיש לו את בחינת התאוה שלו, כשהוא יוצא לרחוב הוא לא רואה את הרע של הרחוב, הוא רואה בזה את הרע שלו, ואז נהיה בחינה של "רחל מבכה על בניה", 'רחלי' היא השכינה הקדושה, והוא בוכה על כך שהוא גרם שבניה של השכינה נמצאים בכזה מצב. והחסרון בודאי נובע ממנו. כי אם אנו היינו בשלימות, דהיינו בבחינה של עבודה ושל ביטול, והיינו מכירים את המציאות שלנו, בבחינת "חטאתי לה'" "וחטאתי נגדי תמיד", אזי הרחוב לא היה נראה כך. מה שהרחוב נראה כך זה בגלל שאנו נפרדים.

המשך יבוא אי"ה

המשך פנינים יקרים

ואגדלה שמך והיה ברכה (יב, ב) נראה לומר דאיתא באבות (א, יג) נגיד שמים אבד שמים, והוי קבל וקיים (סנהדרין יד) א"כ לקללה ח"ו יחשב במה שיהיה גדול שמו, לכן אמר אעפ"כ והיה ברכה שלא יצא קללה ח"ו רק ברכה. (תורי זהב)

והיה ברכה (יב, ב) פרש"י הברכות נתונות בידך ע"כ. יש לפרש והיה ברכה שאתה תהיה הברכה בעצמה שכל אחד כשיברך לאדם, יאמר תהיה כאברהם כמש"כ ונברכו בך... (תורי זהב)

והיה ברכה (יב, ב) לכאורה והיה ברכה שפת יתר, ויובן עפ"י דברי הרמב"ן עה"כ כי ציד בפיו שהיה עשו נקרא ציד בפיו של יצחק מפני שהיה צד הרבה. כמו כן כתיב ואני תפלה שדוד המלך הרבה בתפלה עד שנתעצם בעצמו בשם תפלה. כך אמר לו הקב"ה לאברהם שאני אברך כל כך שאתה בעצמך תהיה נקרא ברכה... (ייטב לב)

ואברך מברכך ומקללך אאר וכו' (יב, ג) מדרקדים המפרשים מפני מה הקדים בברכה ברכת ה' ובקללה לאחר מכן. ונראה ע"פ דאיתא (ברכות פ"ד מ"ג) אם שגורה תפלתו בפיו רצה לומר תפילתו של הקב"ה בפיו שלו הרי זה מקובל. וזה ואברהם מברך שאני נותן ברכה לתוך פיו לברך ומאתו תהיה הברכה. אבל בקללה לא שייך זה מאתו לא תצא הרעות רק שהקב"ה מסכים לצדיקים עם הקללה על שונאי ישראל. (זכרון שמואל)

וילך אברם כאשר דבר אליו ה' וילך אתו לוט וגו' (יב, ד) אברהם עיקר תשוקתו היה לעשות רצון השי"ת והגם שהבטיחו הקב"ה בברכת גשמיית לא שם לבו אליהם. אמנם לוט עיקר כוונתו היה מה שהובטח לאברהם כדי שיתעשר וזהו וילך אתו לוט כדי שיתברך אתו. (מאור ושמש)

וילך אברם כאשר דבר אליו ה' וילך אתו לוט (יב, ד) לכאורה קשה הלא ההילוך של אברהם נחשב לו אחד מעשרה נסיונות. אבל לוט מדוע עשה דבר כזה הלא עליו לא היה מוטל הנסיון והבחירה. ונראה בפשט כי הגם אשר זה העולם נברא על צד הבחירה עם כל זה לפעמים כאשר רצון הבורא לעשות דבר בעולם מכריח את רצון האדם. והנה הקב"ה עסק באורו של משיח על ידי הליכת לוט עם אברהם שנתחבר לסדום ובהפיכות סדום התחבא במערה ועי"ז נולדו עמון ומואב ונתהווה דוד המלך הבא מרות המואבית. ע"כ אצל אברהם היה נסיון בלוט בהכרח נעשה רצון. (אמרי נועם)

ויקח אברם את שרי אשתו וגו' ואת כל רכושם אשר רכשו ואת הנפש אשר עשו בחרן וגו' (יב, ה) יש להבין מה צריכה תורה להודיע שאברהם לקח את כל רכושו, הרי הרכוש הגשמי הוא הבל, הסבר הדבר הוא שכל מה שעשה אברהם נפשות לה' זה היה ע"י שהאכיל והשקה את האנשים ולימדם לברך ולהודות לה', נמצא שממונו היה חשוב לו מאד שבאמצעותם קירב נפשות להשי"ת. (שער בת רבים)

ואת הנפש אשר עשו בחרן וגו' (יב, ד) פרש"י שהכניסן תחת כנפי השכינה וכו'. מה שהיה בסופן של אותם הגרים? נסוגו וחזרו לסורם משום שאצל אברהם ראו רק חסד אבל אצל יצחק ראו מדת הפחד וחשבו שאין להם עוד מורה... (חשבה לטובה)

ויצאו ללכת ארצה כנען ויבאו ארצה כנען (יב, ה) מחמת השתוקקותם ללכת לארץ כנען לא עשו שום תחנות ביניים... (אגרא דכלה)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

5829688 - 02 פקס: 5325477 - 02

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

